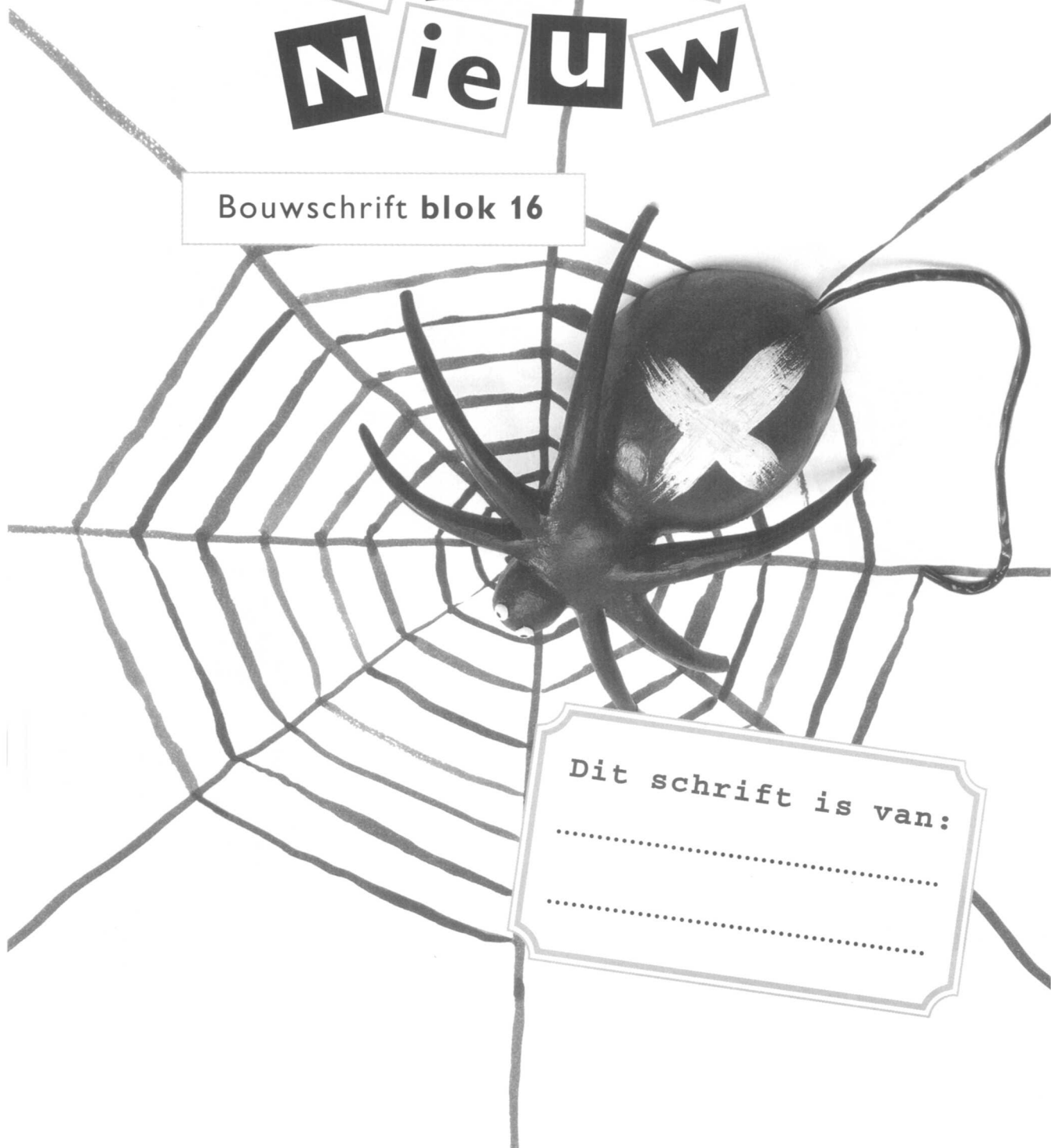
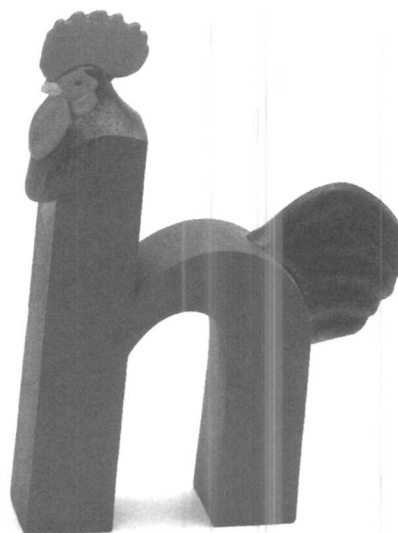
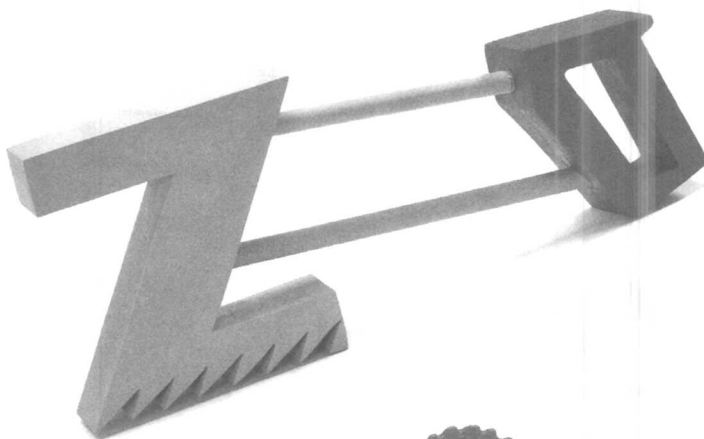

W o o r d b o u w N i e u w

Bouwschrift blok 16

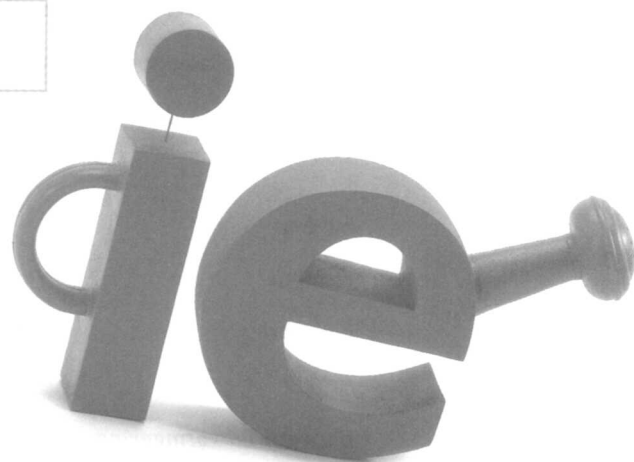
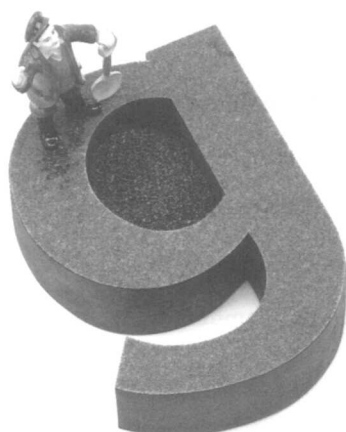
thieme meulenhoff

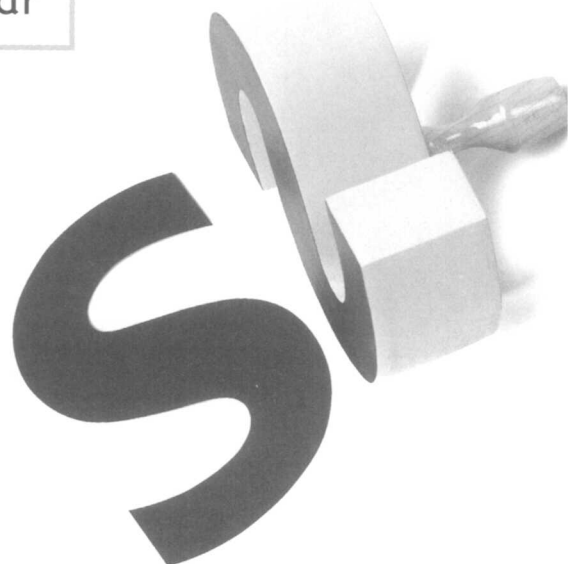
K.B.S. Laurentius
Van Gaverenlaan 18
4835 CD Breda

Wo**o**r**d**
bo**u**w
Nie**u**w

Bouwschrift blok 16

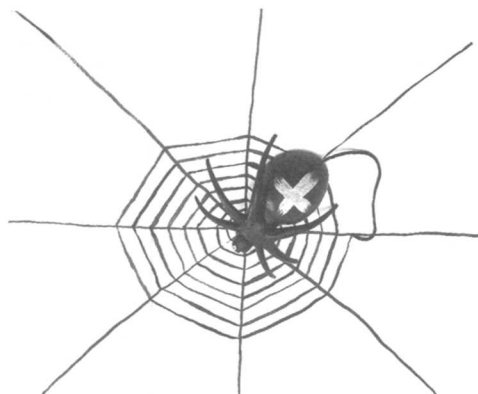

Kees de Baar

thiemenmeulenhoff

Woordbouw Nieuw is ontwikkeld door het
Regionaal Pedagogisch Centrum Zeeland, Middelburg,
en uitgegeven door ThiemeMeulenhoff, Utrecht/Zutphen.

auteur	Kees de Baar, Middelburg
redactie	Tekst in Vorm, Houten
illustraties	Juliette de Wit, Amsterdam Natascha van Oirschot, Breda
ontwerp en vormgeving	Dollekamp & van Campen, Utrecht

ISBN 90 280 59180
Eerste druk, tweede oplage

© ThiemeMeulenhoff, Utrecht/Zutphen, 2001
Alle rechten voorbehouden. Niets uit deze uitgave mag worden verveelvoudigd, opgeslagen in een geautomatiseerd gegevensbestand, of openbaar gemaakt, in enige vorm of op enige wijze, hetzij elektronisch, mechanisch, door fotokopieën, opnamen, of enige andere manier, zonder voorafgaande schriftelijke toestemming van de uitgever. Voorzover het maken van kopieën uit deze uitgave is toegestaan op grond van artikel 16B Auteurswet 1912 j° het Besluit van 20 juni 1974, St.b. 351, zoals gewijzigd bij Besluit van 23 augustus 1985, St.b. 471 en artikel 17 Auteurswet 1912, dient men de daarvoor wettelijk verschuldigde vergoedingen te voldoen aan de Stichting Reprorecht (Postbus 882, 1180 AW Amstelveen). Voor het overnemen van gedeelte(n) uit deze uitgave in bloemlezingen, readers en andere compilatiewerken (artikel 16 Auteurswet 1912) dient men zich tot de uitgever te wenden.

ThiemeMeulenhoff is een educatieve uitgeverij waarin alle fondsen van de voormalige uitgeverijen Meulenhoff Educatief, SMD Educatieve Uitgevers en Uitgeverij Thieme zijn samengevoegd.

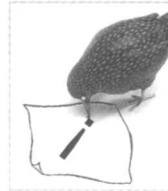
De uitgaven die ThiemeMeulenhoff ontwikkelt, richten zich op het totale onderwijsveld: basisonderwijs, voortgezet onderwijs, beroepsonderwijs & educatie en hoger onderwijs.

www.thiememeulenhoff.nl

Wat betekent dat plaatje?

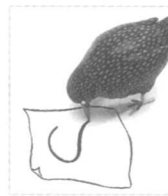
bedenk

let op en vul in

zoek

vul in / schrijf

lees

maak

kies

ga naar

tegenwoordige tijd

1 Let op!

Sommige werkwoorden beginnen met een voorvoegsel.
Daarom lijken ze op een voltooid deelwoord.
Toch kan zo'n werkwoord gewoon persoonsvorm zijn.

Vul de persoonsvorm in van **bewaken**, **bewegen** en **verwachten**.

De verdediger _____ zijn tegenstander,
maar de aanvaller _____ heel snel.
De doelman _____ een hard schot.

2 Vul de persoonsvorm in.

vertrekken Zij _____ morgenochtend.
begrijpen U _____ mijn vraag verkeerd.
verliezen Peter _____ bijna altijd.
verstaan _____ jij hem echt goed?
beginnen Els _____ voor de tweede keer.
verraden Hij _____ ons plannetje echt niet.

3 Bedenk zelf een zin met een voltooid deelwoord.

begrijpen _____
verdwijnen _____
bevriezen _____
vergeten _____
bewijzen _____
verkopen _____

tegenwoordige tijd

1 Let op!

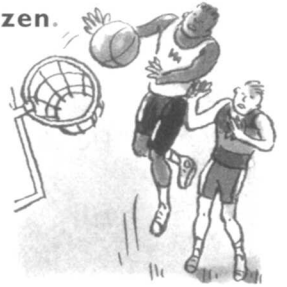
Werkwoorden met een voorvoegsel kun je gebruiken als persoonsvorm of als voltooid deelwoord. Je moet daarom steeds goed nadenken of zo'n werkwoord wel of geen persoonsvorm is.

Vul de goede vorm in van **gebeuren**, **bereiken** en **verbazen**.

Wat _____ daar allemaal?

De aanvaller _____ bijna de basket.

De verdediger staat _____ te kijken.

2 Vul de persoonsvorm of het voltooid deelwoord in.

verdwijnen De zon _____ achter een wolk.

verdwijnen Alle wolken zijn opeens _____.

vergeten Zij _____ haar gymshoenen.

vergeten Zij heeft haar spullen weer _____.

verbinden De dokter _____ haar knie.

verbinden Wie heeft haar knie _____?

3 Vul de persoonsvorm in. Bedenk daarna een zin met het voltooid deelwoord en schrijf hem op.

verraden Xavier _____ ons plannetje.

verraden _____

begraven De hond _____ het bot.

begraven _____

bekijken Marie _____ de tekening heel kritisch.

bekijken _____

tegenwoordige tijd

1 Let op!

Sommige werkwoorden met een voorvoegsel zijn heel lastig. Het voltooid deelwoord daarvan eindigt op **d** of **t**. Gebruik daarom de verlengingsregel.

Vul de persoonsvorm of het voltooid deelwoord in van **verrassen**, **verwachten** en **(voor)bereiden**.

De verdediger wordt niet _____.

Hij _____ een schijnbeweging.

De doelman _____ zich voor op een schot.

2 Vul de persoonsvorm of het voltooid deelwoord in.

gebeuren Dit _____ hier elke dag.

gebeuren Daar is een ongeluk _____.

verbeteren Benjamin _____ zijn fouten niet.

verbeteren Zij heeft haar fouten _____.

verzorgen Ik _____ straks mijn konijnen.

verzorgen Mijn zus heeft haar cavia _____.

3 Vul de persoonsvorm in. Bedenk daarna een zin met het voltooid deelwoord en schrijf hem op.

beschadigen Hij _____ per ongeluk mijn fiets.

beschadigen _____

bemoeien Loes _____ zich overal mee.

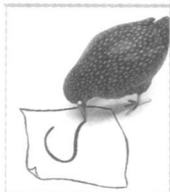
bemoeien _____

gebruiken Deze auto _____ veel benzine.

gebruiken _____

Een ingezonden brief

In de kinderkrant heeft een stuk gestaan over voetbalvandalisme. Het stuk is overgenomen uit een krant voor volwassenen. In het stuk staat dat clubs moeten gaan betalen voor politiehulp. Dat kan door de kaartjes duurder te maken. Jij reageert daarop met een ingezonden brief.

Aanwijzingen

Een ingezonden brief moet de aandacht trekken van lezers. Daarom begin je de brief met een kop of titel die de aandacht vraagt. De kop moet precies zeggen waarover de brief gaat. Dan volgt de inleiding. Hierin schrijf je waarom je deze brief hebt ingestuurd. Dat noem je: de aanleiding van de brief. Daarna volgt de kern van je brief, waarin je je mening geeft. In het slot van je brief vertel je wat er verder zou moeten gebeuren. Je vraagt bijvoorbeeld aan de lezers of ze willen reageren op jouw brief.

Titel: _____

(Inleiding: waarom deze brief? Bedenk trefwoorden.)

_____	_____	_____
_____	_____	_____

(Kern: wat wil je de lezers vertellen? Wat is je mening? Trefwoorden!)

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

(Slot: waarmee eindig je je brief? Bedenk trefwoorden.)

_____	_____	_____
_____	_____	_____

verleden tijd

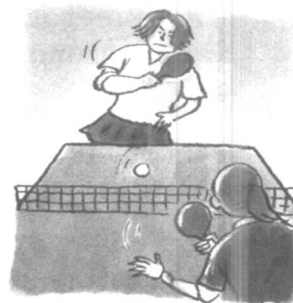
1 Weet je het nog?

De persoonsvorm van een sterk werkwoord verandert in de verleden tijd.

Vul de persoonsvorm in van **worden**, **komen** en **kunnen**. (v.t.)

De bal _____ met effect gespeeld
en _____ precies over het net terecht.

De speelster achter de tafel _____
de bal niet meer bereiken.

2 Vul de persoonsvorm in. (v.t.!)

beginnen De voorstelling _____ al om acht uur.

verliezen Ons elftal _____ de finale.

verkopen Die handelaar _____ gestolen fietsen.

bedenken Wij _____ dit plannetje.

begrijpen De hond _____ zijn baasje heel goed.

vertrekken Alle treinen _____ een uur te laat.

3 Bedenk zelf zinnen met het werkwoord als persoonsvorm en als voltooid deelwoord.

verbinden _____

verbinden _____

begrijpen _____

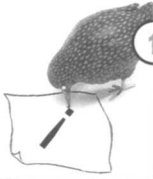
begrijpen _____

bevriezen _____

bevriezen _____

verleden tijd

1 Weet je het nog?

De persoonsvorm van een zwak werkwoord krijgt **te** of **ten**, **de** of **den** achter de ik-vorm (de stam).

Vul de persoonsvorm in van **blokkeren**, **verrassen** en **reageren**. (v.t.!)

Speler nummer 12 _____ de bal.

Die actie _____ de aanvaller.

Hij _____ daardoor te laat.

2 Vul de persoonsvorm in. (v.t.!)

verbranden Lewis _____ zijn hand door kokend water.

verkleiden Wij _____ ons voor het feest.

verlichten De schijnwerper _____ het podium.

verwachten Ik _____ niet dat hij zou komen.

verraden Wij _____ jullie plannetje niet.

vermoorden Die man _____ zijn buurman.

3 Bedenk zelf zinnen met het werkwoord als persoonsvorm en als voltooid deelwoord.

beschadigen _____

beschadigen _____

verzamelen _____

verzamelen _____

gebruiken _____

gebruiken _____

tegenwoordige en verleden tijd

1 Let op!

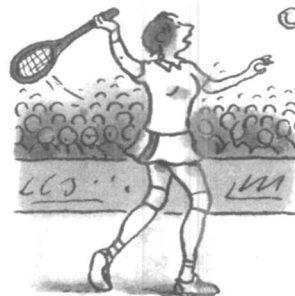
Soms staan in een stukje tekst of in een samengestelde zin de tegenwoordige en de verleden tijd door elkaar.

Vul de persoonsvorm in van **willen**, **gooien** en **gaan**.

Zij _____ (t.t.) serveren,

maar ze _____ (v.t.) niet hoog genoeg.

Daardoor _____ (t.t.) de slag mislukken.

2 Vul de persoonsvorm in. Let op de tijd!

komen (v.t.) Hij _____ te laat

mogen (t.t.) en _____ nu niet naar binnen.

vergeten (v.t.) Louise _____ haar zwemspullen

kunnen (t.t.) en _____ nu niet meedoen.

zijn (v.t.) Ik _____ woedend op hem

zijn (t.t.) maar dat _____ nu over.

3 Bedenk zelf zinnen in de t.t. en in de v.t.

beloven _____

beloven _____

gebeuren _____

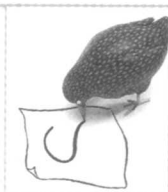
gebeuren _____

vertellen _____

vertellen _____

Een gedroomd verhaal

Bedenk een gevaarlijke of enge situatie die je zou kunnen dromen en beschrijf die. Schrijf het verhaal in de tegenwoordige tijd, dan lijkt het net of het tijdens het lezen gebeurt.

Aanwijzingen

Schrijf je verhaal volgens de vaste opbouw. Bedenk bij elk onderdeel een paar trefwoorden. Doe dit voor je gaat schrijven. Schrijf je tekst in tekstdelen: alinea's. Sla voor een belangrijk tekstdeel steeds een regel over: een witregel.

Schrijf korte zinnen. Maak ze nooit langer dan twee regels.

Titel: _____

(Inleiding: wie-wat-waar-wanneer. Bedenk trefwoorden.)

(Kern: wat?-daarna?-en daarna? Bedenk trefwoorden.)

(Slot: Hoe loopt het af? Bedenk trefwoorden.)

vreemde woorden

1 Vul de goede woordvorm in. Kies uit: **balanceren, acrobaat, evenwicht.**

Op de tekening zie je twee _____.

Het meisje _____ op de hand

en de knie van haar partner.

Ze moet haar _____ goed bewaren.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.
Kies uit: **interview, aerobics, service, skeeleren, crematie.**

Je gaat schaatsen op wieltjes: _____.

Een vraaggesprek met iemand: _____.

Gymnastiek op muziek: _____.

Het verbranden van een dode: _____.

Gratis hulp bij aankoop: _____.

3 Zoek het woord dat in de zin past.
Kies uit: **live muziek, racefiets, stewardess, finale, blokkade.**

De _____ helpt de passagiers in een vliegtuig.

Op dat feest spelen ze _____.

Een versperring op een weg heet een _____.

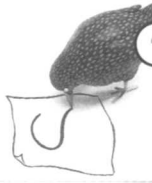
De banden van een _____ zijn heel dun.

Wij hebben de _____ verloren.

4 Kies zes woorden en verdeel ze in lettergrepen. Schrijf ze zo op.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

vreemde woorden

1 Vul de goede woordvorm in. Kies uit: **collecteren, collecte, collectebus.**

Er wordt een _____ gehouden.

De rechtse mevrouw _____.

Ze heeft een _____ vast.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.
Kies uit: **bravoure, aquarel, capuchon, chantage, brochure.**

Een folder met informatie: _____.

Muts die vastzit aan een jas: _____.

Een mooi woord voor lef: _____.

Een tekening met waterverf: _____.

Een ander woord voor afpersing: _____.

3 Zoek het woord dat in de zin past.
Kies uit: **babyfoon, speedboot, stationcar, neonlicht, toiletpapier.**

Een personenauto waarin je veel goederen kunt laden, heet _____.

De waterskiër wordt getrokken door een _____.

Het reclamebord is goed zichtbaar door het _____.

Met een _____ kun je horen of de baby huult.

In dat pak zitten zes rollen _____.

4 Kies acht woorden en verdeel ze in lettergrepen. Schrijf ze zo op.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

vreemde woorden

1 Vul in. Kies uit: **secur**, **microscop**, **details**.

Een _____ vergroot kleine dingen.

Het instellen is een _____ werkje,

als je alle _____ goed wilt zien.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.

Kies uit: **musical**, **barricade**, **atelier**, **miljonair**, **receptie**.

Een feestelijke ontvangst van veel mensen: _____.

Een versperring door boze mensen: _____.

Een toneelstuk met liedjes en dans: _____.

De werkplaats van een kunstenaar: _____.

Iemand die minstens een miljoen gulden bezit: _____.

3 Zoek het woord dat in de zin past.

Kies uit: **bungalow**, **punaise**, **concentratie**, **scooter**, **catalogus**.

In deze _____ staan nieuwe boeken.

Een _____ is een vervoermiddel.

De tekening zit vast met een _____.

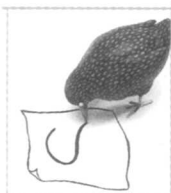
Een dictee zonder fouten maken, vereist veel _____.

Een huis zonder verdieping heet meestal een _____.

4 Kies acht woorden en verdeel ze in lettergrepen. Schrijf ze zo op.

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Een verslag voor de schoolkrant

Je hebt een film, een show of een wedstrijd bezocht of op tv gezien. Daarvan maak je een verslag voor de school- of kinderkrant. Denk aan toneel, ballet, dansen, muziek, gymnastiek, een bepaalde sport enzovoort. Bedenk dat de krant gelezen wordt door ouders en door jongere leerlingen.

Aanwijzingen

Schrijf je verslag volgens de vaste opbouw. Bedenk bij elk onderdeel een paar trefwoorden. Doe dit voor je gaat schrijven. Schrijf je tekst in tekstdelen: alinea's. Sla voor een belangrijk tekstdeel steeds een regel over: een witregel. Schrijf korte zinnen. Maak ze nooit langer dan twee regels.

Titel: _____

(Inleiding: wie-wat-waar-wanneer. Bedenk trefwoorden.)

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

(Kern: bedenk trefwoorden.)

Wat kun je zien? _____

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

(Slot: trefwoorden.)

Wanneer kun je ernaartoe? _____

Wat kost het? _____

Wat moet je nog meer weten? _____

Engelse woorden

1 Vul in. Kies uit: **T-shirt, picknick, lunchen.**

Het is mooi weer voor een _____.

Lekker _____ in de zon,

zomaar in een _____ of jurk.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.
Kies uit: **cake, race, frame, flat, tank.**

Het geraamte van een fiets: _____.

Een zachte koek om plakken van te snijden: _____.

Een afgesloten bak om vloeistof in te vervoeren: _____.

Een hoog gebouw met woningen: _____.

Een wedstrijd wie de snelste is: _____.

3 Zoek het woord dat in de zin past.
Kies uit: **jeans, team, baby, jeep, rails.**

Ons _____ bestaat uit zes spelers.

Deze lade schuift over twee _____.

Dit kind is geen _____ maar een peuter.

Deze blauwe spijkerbroek noem je ook wel _____.

Een auto voor ruw terrein heet een _____.

4 Maak er meervoud van.

cake _____

frame _____

race _____

picknick _____

baby _____

bungalow _____

Engelse woorden

1 Vul in. Kies uit: **container, heftruck, handicap, bestuurder.**

Met de _____ worden twee
kisten naar een _____ gebracht.

De _____ kan niet veel zien.

Dat is een _____.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.

Kies uit: **plastic, showroom, stopwatch, ticket, cockpit.**

De bestuurdersruimte in een vliegtuig: _____.

Een stevig soort kunststof: _____.

Een deftig woord voor plaatskaart: _____.

Daar staan auto's om te verkopen: _____.

Een horloge dat je stil kunt zetten: _____.

3 Zoek het woord dat in de zin past.

Kies uit: **trainer, training, goal, keeper, corner.**

Mijn vader is _____ bij rugby.

Een doelpunt wordt ook _____ genoemd.

Een strafbal vanaf de hoek van het veld heet _____.

Een _____ is een ander woord voor doelman.

We hebben een zware _____ gehad.

4 Maak er meervoud van.

computer _____

keeper _____

volleybal _____

container _____

paperclip _____

handicap _____

Engelse woorden

1 Vul in. Kies uit: **caravans, camping, campers.**

Op de _____ staan _____
met en zonder voortent.
Er zijn geen _____ te zien.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.
Kies uit: **walkman, snackbar, playback, overall, jerrycan.**

Net doen of je echt zingt: _____ .
Een draagbaar vat met schroefdop: _____ .
Je draagt het als werkpak over andere kleren: _____ .
Kleine winkel waar je hartige hapjes kunt kopen: _____ .
Kleine, draagbare cassette recorder met koptelefoon: _____ .

3 Zoek het woord dat in de zin past.
Kies uit: **jukebox, midgetgolf, weekend, stewardess, racket.**

Bij het strand ligt een baan voor _____ .
In het café speelt een _____ .
Bij badminton en tennis gebruik je een _____ .
We gaan dit _____ naar het strand.
De _____ brengt drankjes rond.

4 Maak er meervoud van.

overall _____	weekend _____
jerrycan _____	stewardess _____
jukebox _____	racket _____

Uitwisseling van brieven

Jullie klas schrijft brieven naar een school in Zuid-Afrika. Jij gaat een brief schrijven over schaatsen, want daarover hebben ze gehoord in Zuid-Afrika. Maar je moet eerst vertellen wat ijs is, want dat kennen ze daar niet. Je schrijft je brief in het Nederlands.

Schrijf op de lijnen. Vul in wat tussen haakjes staat.

_____, _____ (datum en tijd)

_____ (begroeting)

(Schrijf de inleiding: wie-wat-waar-wanneer.)

(Kern: bedenk trefwoorden.)

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

(Slot)

enkelvoudige zinnen

1 Let op!

Een gewone zin met één onderwerp en één persoonsvorm, noemen we een enkelvoudige zin.

Vul de persoonsvorm in van **gooien, laten en worden**.

De aanvaller _____ een boogbal.

De doelman _____ zich niet verrassen.

Dit _____ geen doelpunt.

2 Vul de persoonsvorm of het voltooid deelwoord in. Let op de tijd!

bewaren (t.t.) Ik heb alle tekeningen _____.

veranderen (t.t.) Zij hebben de hele tuin _____.

verdwalen (t.t.) We zijn bijna _____.

bemoeien (v.t.) Anne _____ zich overal mee.

verkleiden (t.t.) Ik _____ me eerst nog even.

verbinden (v.t.) Arthur _____ zijn enkel zelf.

3 Bedenk zelf zinnen in de t.t. en de v.t. Pas op!

beloven _____

beloven _____

verhuizen _____

verhuizen _____

verbazen _____

verbazen _____

enkelvoudige zinnen

1 Vul de persoonsvorm in van **lijken, zijn, weten en tekenen**.

Het _____ net een zoekplaatje.

De puck _____ nergens te zien.

_____ jij waar de puck ligt?

_____ hem maar!

2 Vul de persoonsvorm of het voltooid deelwoord in.
Let op de tijd!

verraden (v.t.) Pepijn _____ onze plannen.

verzorgen (t.t.) Ik heb mijn cavia _____.

gebeuren (t.t.) Dit _____ hier regelmatig.

bestellen (t.t.) _____ jij een glas limonade?

bedanken (v.t.) _____ zij jou nu wel of niet?

verkleiden (t.t.) _____ je broer zich niet?

3 Bedenk zelf zinnen in de t.t. en de v.t.

verzamelen _____

verzamelen _____

verbranden _____

verbranden _____

begrijpen _____

begrijpen _____

verzetten _____

verzetten _____

enkelvoudige zinnen

1 Vul de persoonsvorm in van krijgen, schoppen, proberen en mislukken.

De aanvaller _____ een mooie kans.

Hij _____ de bal naar het doel.

De verdediger _____ de bal

te pakken. Dat _____ volledig.

2 Vul de persoonsvorm of het voltooid deelwoord in. Let op de tijd!

bedoelen (t.t.) _____ je dat hij het deed?

vervelen (v.t.) _____ jij je ook zo?

vertrouwen (t.t.) _____ hij ons niet?

verwachten (v.t.) _____ zij dat we meedoen?

verbranden (v.t.) _____ jij je vinger ook?

verbinden (t.t.) _____ de dokter haar knie?

3 Bedenk zelf zinnen in de t.t. en de v.t.

verbeteren _____

verbeteren _____

verkleiden _____

verkleiden _____

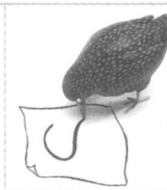
verliezen _____

verliezen _____

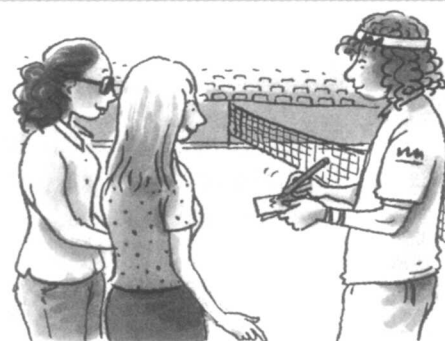
verbieden _____

verbieden _____

Beroemd zijn

Je droomt ervan beroemd te worden als zanger, acteur, danser of sportheld.
Waarvoor zou je kiezen en waarom?
Wat zijn – volgens jou – de leuke en minder leuke kanten van het beroemd zijn?

Aanwijzingen

Eerst moet je voor iets kiezen. Dan bedenk je de titel van je verhaal. Met die titel laat je zien waarvoor je hebt gekozen. Dan volgt de inleiding. Daarin beschrijf je waarom je je keuze gemaakt hebt.

In de kern van je tekst beschrijf je de leuke en minder leuke kanten van het beroemd zijn.

In het slot beschrijf je of je werkelijk zo beroemd zou willen zijn.

Titel: _____

(Inleiding)

(Kern: trefwoorden.)

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

(Slot: trefwoorden.)

_____	_____	_____
_____	_____	_____

samengestelde zinnen

1 Let op!

Een samengestelde zin bestaat uit een hoofdzin en één of meer bijzinnen. Een samengestelde zin kan dus twee of meer persoonsvormen bevatten.

Vul de persoonsvorm in van **kijken, zijn, proberen en gaan**. (t.t.!)

De doelman _____ goed,
wat de aanvaller van plan _____ .
Hij _____ te ontdekken in welke
hoek de aanvaller _____ schieten.

2 Vul de persoonsvorm of het voltooid deelwoord in. Let op de tijd! Zet zelf de komma's.

beginnen (t.t.)	Het kind _____ de propjes op te ruimen
gebeuren (t.t.)	maar het _____ allemaal heel langzaam.
vervelen	Ik heb me _____
regenen (v.t.)	want het _____ de hele dag.
verwachten (v.t.)	Ik _____ helemaal niet
bevriezen	dat de sneeuw was _____ .

3 Bedenk zelf een samengestelde zin met de twee werkwoorden. Let op de tijd! Zet zelf de komma's.

bestellen (v.t.)	Hij _____
betalen (v.t.)	en _____ met honderd euro.
verdienen (v.t.)	Zij _____ veel geld
sparen	maar ze heeft niets _____ .
beginnen (t.t.)	Het _____ al te schemeren
verdwijnen	want de zon is _____ .

samengestelde zinnen

1 Vul de persoonsvorm in van **hebben, doen, kunnen, slaan en hoeven**.

De werper _____ (t.t.) de bal gegooid,
maar _____ (v.t.) dat niet goed genoeg.

De slagman _____ (t.t.) slaan
en hij _____ (t.t.) de bal het veld in.

De achtervanger _____ (t.t.) niet in actie te komen.

2 Vul de persoonsvorm in. Pas op: het is opdrachttaal!

binden ' _____ dat pakje goed vast,'

roepen _____ moeder vanuit de kamer.

kletsen ' _____ eens wat minder

werken en _____ wat harder,' zegt de meester.

rijden ' _____ maar zachtjes door,' zegt vader,

komen 'wij _____ wel achteraan.'

3 Bedenk zelf een samengestelde zin met de twee werkwoorden.
Let op de tijd!

eten (v.t.) Wij _____ onze boterhammen

drinken (v.t.) en _____ .

rijden (v.t.) Hij _____ voorop,

weten (v.t.) want _____ .

komen (v.t.) Marije _____ even te laat,

mogen (v.t.) maar _____ .

denken (v.t.) Ik _____ dat hij thuis was,

branden (v.t.) want _____ .

samengestelde zinnen

1 Vul de persoonsvorm in van zweven, belanden, mogen, moeten en zijn. (t.t.)

De shuttle _____ over het net

en _____ in het andere veld.

De shuttle _____ de grond niet raken

en je _____ er dus vlug bij zijn.

Dat _____ een groot verschil met tennis.

2 Vul de persoonsvorm of het voltooid deelwoord in. Let op de tijd! Plaats zelf de komma.

bemoeien (t.t.) Jamie _____ zich overal mee

bedoelen (t.t.) maar hij _____ het wel goed.

verbazen (t.t.) Ik _____ me erover

vertellen (t.t.) dat hij niets heeft _____.

herinneren (t.t.) _____ je je nog die vakantie

tegenkomen (v.t.) dat we een wild zwijn _____?

verdwijnen (v.t.) Het konijn _____ in het hol

veranderen (v.t.) en de havik _____ zijn duikvlucht.

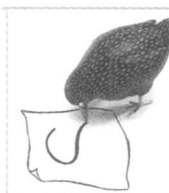
3 Bedenk zelf een samengestelde zin met het werkwoord.

beloven _____

beschadigen _____

bedanken _____

Reclameposter

Jij zit op een vereniging, club of hobbygroep. Er zijn te weinig leden en dus is er te weinig geld. Jullie willen reclamemaken door posters op scholen te hangen. Jij gaat zo'n poster bedenken. Je vertelt op je poster waarom je vindt dat veel meer kinderen lid moeten worden. Vertel ook wat er allemaal te doen is en hoeveel het lidmaatschap kost.

Schrijf op de lijnen. Vul in wat tussen haakjes staat.

Titel: _____

(Schrijf in korte zinnen op waarvoor je reclame maakt en waarom.)

Activiteiten: (Schrijf in trefwoorden of korte zinnen.)

Wat is er te doen?

Wanneer? (Hoe vaak?)

_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____
_____	_____

Lidmaatschap: (Hoe word je lid en wat kost het? Bedenk trefwoorden.)

vreemde woorden

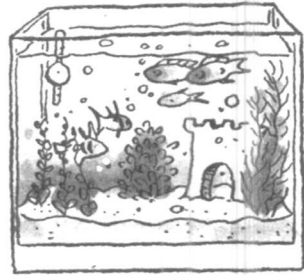
1 Vul in. Kies uit: **thermometer, aquarium, temperatuur.**

Je ziet een tropisch _____.

De _____ van het water

wordt aangegeven door een

_____.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.
Kies uit: **efficiënt, commentaar, hygiëne, fiasco, synagoge.**

Ziekte voorkomen door netjes en schoon zijn: _____.

Een deftig woord voor opmerkingen: _____.

Iets snel en goed doen: _____.

Een joodse kerk: _____.

Een grote mislukking: _____.

3 Zoek het woord dat in de zin past.
Kies uit: **hysterisch, compliment, crêpepapier, consument, videoclip.**

Ik vind die _____ heel mooi.

Ze begon opeens _____ te gillen.

Wij kregen een _____ voor ons werkstuk.

Die slingers zijn gemaakt van _____.

Als je iets koopt, ben je een _____.

4 Kies zes lastige woorden en verdeel ze in lettergrepen. Schrijf ze zo op.

vreemde woorden

1 Vul in. Kies uit: **populaire, accordeon, neuriën.**

Met een _____ kun je

_____ muziek spelen.

De mensen _____ of zingen mee.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.

Kies uit: **triplex, competitie, camoufleren, intercity, bodywarmer.**

Sneltrein tussen grote steden: _____.

Drie dunne laagjes gelijmd hout: _____.

Warm jasje zonder mouwen: _____.

Serie wedstrijden voor een kampioenschap: _____.

Iets onzichtbaar proberen te maken: _____.

3 Zoek het woord dat in de zin past.

Kies uit: **auteur, egoïstisch, mayonaise, heroïne, toilettafel.**

Het is _____ alleen aan jezelf te denken.

Wie is de _____ van dit boek?

Verslaving aan _____ is heel ernstig.

Op de _____ staan spullen om je op te maken.

Op de sla wordt soms _____ gedaan.

4 Kies zes lastige woorden en verdeel ze in lettergrepen. Schrijf ze zo op.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

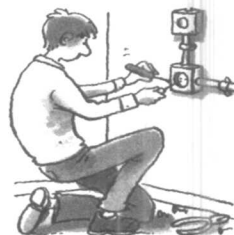
vreemde woorden

1 Vul in. Kies uit: **elektricien, elektriciteit, elektrische.**

Een _____ legt de draden aan.

_____ is heel gevaarlijk.

Pas daarom altijd op met _____ apparaten.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.

Kies uit: **airconditioning, blocnote, catalogus, locomotief, journalist, babysit.**

Hij of zij past op kleine kinderen: _____.

Hij of zij schrijft stukjes in een krant: _____.

Je kunt er een trein mee trekken: _____.

Een deftig woord voor schrijfblok: _____.

Het zorgt voor koele lucht: _____.

3 Zoek het woord dat in de zin past.

Kies uit: **encyclopedie, crematorium, leverancier, centrifuge, portefeuille.**

Een mapje voor papiergeld en munten heet een _____.

In een _____ worden doden verbrand.

Wie is de _____ van deze shirts?

In deze _____ vind je alles over voertuigen.

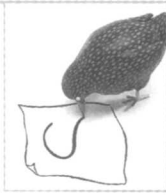
Natte was kun je droger maken in een _____.

4 Kies zes lastige woorden en verdeel ze in lettergrepen. Schrijf ze zo op.

_____	_____
_____	_____
_____	_____

Een tweedehands jas

Een deel van een gedicht van Ivo de Wijs*

Wat zijn dat toch voor mensen die op
zeehondjes gaan jagen,
alleen maar voor, alleen maar voor het bont?
Wat zijn dat toch voor mensen
die dat bont dan ook nog dragen?
Kijk! Waar?
Kijk, daar! Ooooooh!
Daar heb je weer zo'n tweedehands jas.
Zo'n jas die al van een ander is geweest.
Nee, niet van een mens,
maar wel van een beest.
Zo'n jas die eerst van een zeehondje was.
Zo'n tweedehands jas.

Vertel wat de schrijver bedoelt. Geef daarover ook je eigen mening.

De schrijver:

Mijn mening:

*In: *Als je goed om je heen kijkt zie je dat alles gekleurd is*. Querido, Amsterdam, 1991.

Franse woorden

1 Vul in. Kies uit: **parcours, coureur, enthousiast.**

De _____ bereikt als eerste de finish.

Jack heeft het hele _____ afgelegd.

Straks reageert iedereen _____.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.

Kies uit: **douane, couplet, crèche, souvenir, militaire.**

Persoon die bij het leger hoort: _____.

Kantoor waar paspoorten gecontroleerd worden: _____.

Apart deel van een lied: _____.

Aandenken aan een reis: _____.

Opvang voor kleine kinderen: _____.

3 Zoek het woord dat in de zin past.

Kies uit: **douche, chauffeur, bureau, toilet, brancard.**

Als je deftig praat, zeg je geen wc, maar _____.

De gewonde wordt op een _____ gelegd.

De bestuurder van een auto wordt _____ genoemd.

Een werktafel met laden heet _____.

In het zwembad ga je eerst onder de _____.

4 Maak er meervoud van.

douche _____

souvenir _____

couplet _____

chauffeur _____

douane _____

trottoir _____

Franse woorden

1 Vul in. Kies uit: **trottoir, boulevard, wandelroute.**

Je ziet een stuk van een _____.

Het _____ is erg breed.

Het is een mooie _____.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.

Kies uit: **populaire, etui, maillot, diner, crème.**

Dikke kousen met een broekje: _____.

Een deftig woord voor avondeten: _____.

Bekend bij veel mensen: _____.

Een smeersel voor je huid: _____.

Smalle koker of tasje: _____.

3 Zoek het woord dat in de zin past.

Kies uit: **punaise, cadeau, niveau, trottoir, portefeuille.**

Het _____ van het water blijft stijgen.

Een geschenk wordt meestal _____ genoemd.

Langs deze straat wordt een _____ aangelegd.

Hij is een _____ met geld verloren.

Carl gebruikt een _____ om de foto op te hangen.

4 Maak er meervoud van.

toilet _____

medaille _____

militair _____

cadeautje _____

punaise _____

etui _____

Franse woorden

1 Vul in. Kies uit: **details, couveuse, aquarium.**

De baby ligt in een _____.

De glazen bak lijkt op een _____.

Je kunt alle _____ goed zien.

2 Zoek het woord dat bij de zin past.

Kies uit: **carillon, jus d'orange, antiquair, medaille, volière.**

Versierd, metalen plaatje als beloning: _____.

Een klokkenspel in een toren: _____.

Een deftig woord voor antiekhandelaar: _____.

Een deftig woord voor sinaasappelsap: _____.

Vogelkooi waarin je kunt staan of lopen: _____.

3 Zoek het woord dat in de zin past.

Kies uit: **privé, logé, café, paté, coupé.**

Een jongen die bij je logeert, heet een _____.

Zij zitten op het terras van een _____.

Een deel van een trein voor passagiers heet een _____.

Gehakt vlees om te smeren, wordt _____ genoemd.

Iets waarmee een ander niets te maken heeft, heet _____.

4 Maak er meervoud van.

bureau _____

niveau _____

volière _____

coureur _____

maillot _____

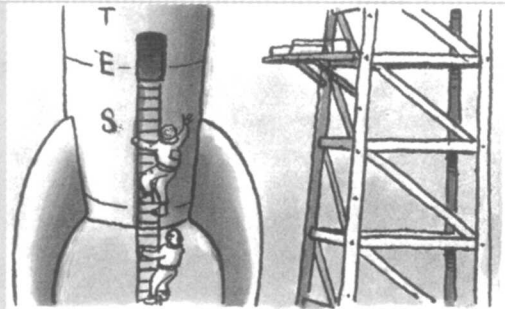
café _____

Plannen voor de toekomst

je verlaat nu het basisonderwijs! Heb je al nagedacht over wat je graag zou willen worden? Schrijf dat op en schrijf erbij waarom je dat zo graag wilt. Vertel ook wat je leuke en minder leuke kanten van dat beroep zijn.

Titel: _____

(Inleiding)

(De kern: trefwoorden.)

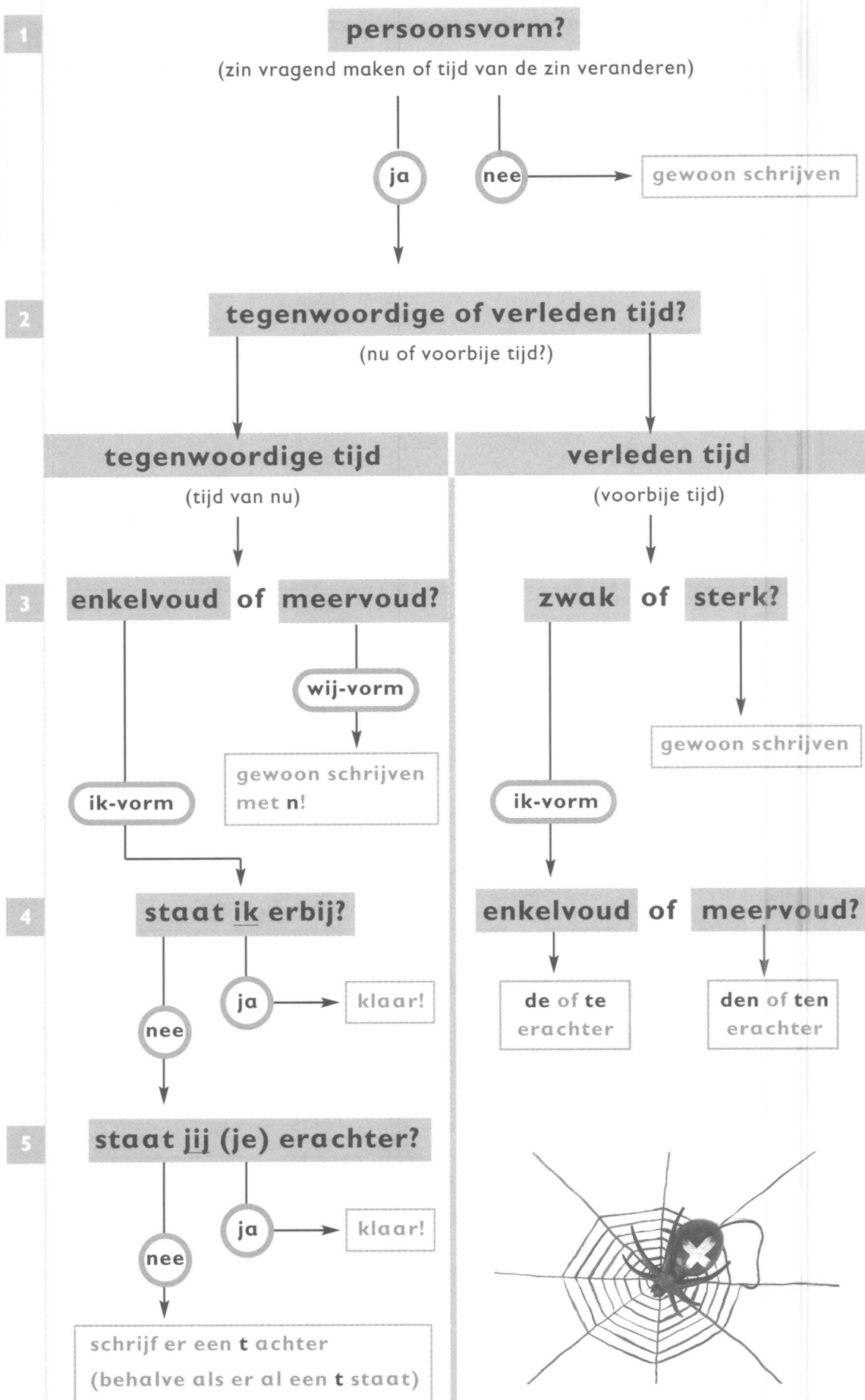
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

(Het slot: trefwoorden.)

_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____
_____	_____	_____

Stap voor stap de persoonsvorm

mijn moeilijke woorden

mijn moeilijke woorden

regelfouten (vervolg)

4. samenstellingen (aan elkaar regel)	5. lange klinker (verliesregel)	6. korte klinker (verdubbelingsregel)
--	------------------------------------	--

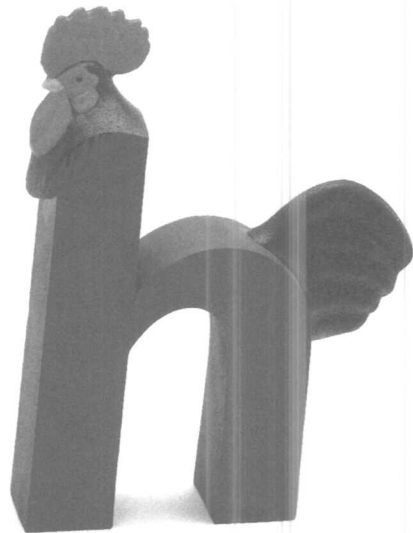
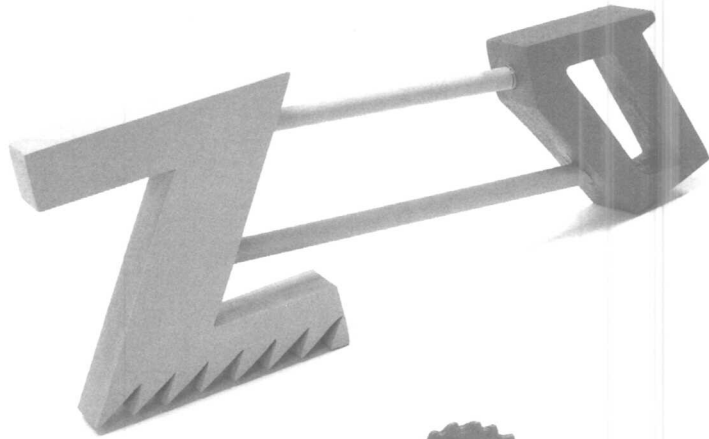
mijn moeilijke woorden

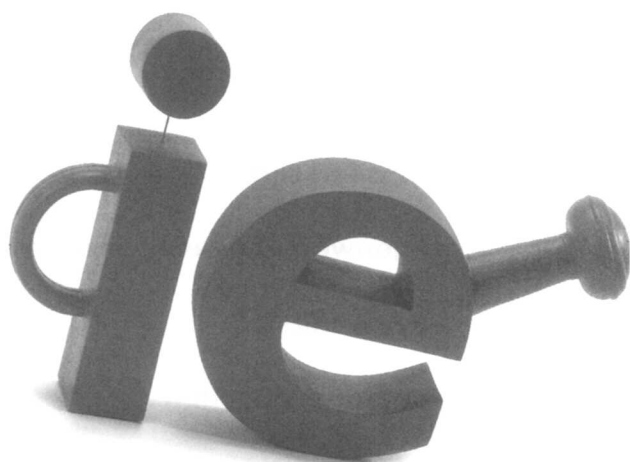
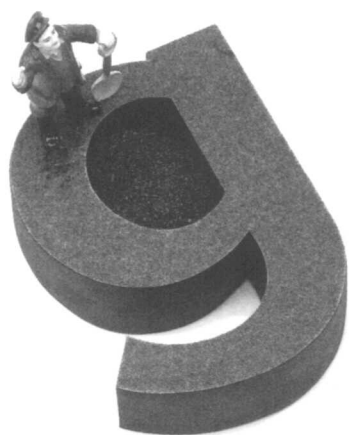
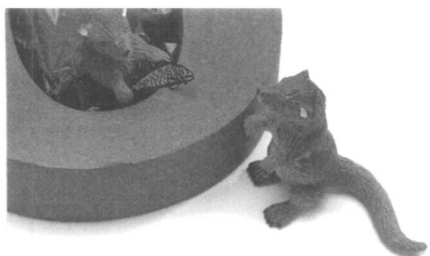
afpraakfouten

au, ei, i = ie

$$\begin{array}{l} c = s, \quad ch = sj, \quad ch = g, \\ c = k, \quad cc = ks, \quad x, y \end{array}$$

uitzonderingen

Inhoud

(de ontbrekende lesnummers zijn de lessen 'herhaling en toepassing')

les 1	tegenwoordige tijd	les 21	enkelvoudige zinnen
les 2	tegenwoordige tijd	les 22	enkelvoudige zinnen
les 3	tegenwoordige tijd	les 23	enkelvoudige zinnen
les 4	schrijfopdracht	les 24	schrijfopdracht
les 6	verleden tijd	les 26	samengestelde zinnen
les 7	verleden tijd	les 27	samengestelde zinnen
les 8	tegenwoordige en verleden tijd	les 28	samengestelde zinnen
les 9	schrijfopdracht	les 29	schrijfopdracht
les 11	vreemde woorden	les 31	vreemde woorden
les 12	vreemde woorden	les 32	vreemde woorden
les 13	vreemde woorden	les 33	vreemde woorden
les 14	schrijfopdracht	les 34	schrijfopdracht
les 16	Engelse woorden	les 36	Franse woorden
les 17	Engelse woorden	les 37	Franse woorden
les 18	Engelse woorden	les 38	Franse woorden
les 19	schrijfopdracht	les 39	schrijfopdracht

ISBN 90-280-5918-0

9 789028 059184

Schema: **Stap voor stap de persoonsvorm**